„UKRAIŃSKYJ HOŁOS“ Przemyśl. Należytość pocztową uiszczono ryczałtem.

Ч. 47. (623.) Неділя, дня 27. грудня 1931. Рік XIII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

p. PRZEMYSL
Всч. о. Прал. А. Зубрицький
Гр.-Кат. Капітула, Чацьког

Ціна примірника

Рахунки платні й позивні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тимсамим без застороги годиться на це.

Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол., чветьрічно. — Для Чехії на рік 72 к. ч., 1/2 — 40 к. ч. 1/4—20 к. ч. Для Франції—60 ф. річно, 1/2 — 35 ф, 1/4 — 20 ф., Для Німеччини—10 мар, річно, 1/2—6 мк. 1/4 — 3.50 мк. Для Бельгії — 90 б. ф. річно, 1/2 —50 б. ф. 1/4 — 30 б. ф. Для Америки 2 1/2 ам. долярів річно.. Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймає.

Д. Ш.

„Вихід зі салі“.

У попередному числі „Українського Голосу“ зареєстровано „пієтизм чималого числа Українців для польської пісні й товариства „Лютня“, що святкувало у Львові свій 50 літний ювилей“. Привід до цього дала нотатка в „Ділі“, де якийсь „наш громадянин“ уважав відповідним похвалитися, що було їх, таких свідомих чимало, „які навіть не сподівалися, що свято польської пісні переміниться в попис шовіністичних маняків“; вінже жаліється, що „більшість промов була нанизана ремінісценціями до минулого Львова, але під політичним, а [illegible] Очевидно під кінець мусів „тихий, але ревний патріот“ похвалитися, що „українські гості (чи чуєте: гості?) демонстраційно залишили салю, просто захоплені тактом і культурністю аранжерів свята й зібраної артистичної польської еліти“.

Хоча у попередному числі нашого часопису була вже коротка оцінка цего факту, але він такий симптоматичний для наших відносин, що мусимо йому й другим подібним фактам докладніше приглянутися.

Що „Діло“ містить таку замітку і не називає факту присутности чималого числа українських „патріотів“ на цім ювилеї бодай **хрунівством** (це ще дуже делікатно!), — це нас не дивує. Що вважає демонстраційний вихід „обурених Русинів“ зі салі патріотичним вчинком, — це нас також не дивує...

Бо ця мала на словах, але богата змістом нотатка є якраз відповідна для „Діла“. Крім цего є вона дуже цікавою і дуже характерною для цілої ментальности „єдиного національного табору“, (УНДО) його крайного опортунізму та угодовости.

„Ділови“ нецікаво, пощо взагалі ходили деякі Українці на той чужий ювилей. Воно не осуджує цего хрунівського вчинку, навпаки поміщуючи нотатку без усяких уваг від себе, уважає його цілком природним і на місци, та годиться з тим, що вихід зі салі був патріотичною демонстрацією!...

Певно Поляки від такої „демонстрації“ признають свою поведінку некультурною і з пошаною почнуть ставитись до наших патріотичних „патріотів“(!)...

Але ми хочемо звернути увагу не на Поляків, а на тих „наших“, що пішли на ювилей. Чому вони це зробили й хто вони такі? — Зробили, як самі кажуть, з пієтизму для польської пісні. Це ті непоправні „мрійники“, що все лише й думають про згідливе співжиття з „братнім“ народом. Це ті, яких ніхто ніколи нічого не навчив, навіть само життя, що так недавно ще тай тепер на кождому кроці брутально перечеркує всі оті „мрії“ чесних, „культурних“ Русинів, що показує дійсність такою, якою вона направду є.

І тому ми розуміємо те прикре положення наших „патріотів“, [illegible] їх велике розчарування й обурення. — Таж вони йшли як гості з таким довірям, з такою надією на щире прийняття й братерські обійми! Так старалися засвідчити своє прихильне відношення до „братів“, свої симпатії для них. — Хотіли нагадати ті давні добрі часи, коли „ми до вас, а ви до нас на свята, разом випили, разом заспівали“, як то у згоді й любові разом співпрацювали. Хотіли викликати тугу й зітхання: Ох, колиб ті добрі часи вернулися!...

Той „демонстраційний вихід зі салі характеристичний для усієї діяльности „єдиної української національної партії“, для її цілої політики як також для інших угодовців. Це вони власне станули на становищі, що Українцям треба боронити парляментаризму у Польщі разом з польською опозицією і там добувати належних нам прав. А тому, що нікому ніколи навіть не снилося слухати їх „річевих“ аргументів про „наші слушні домагання“, вони були постійно „в опозиції. Коли їх „річеві“ промови, виголошувані здебільша при порожній салі, промови, яких ніхто не слухав, відбивалися мов горох від стіни, тоді „репрезентація“(!) зробила „демонстрацію“ й проголосила свою „національно-державницьку“ декларацію. А потім... Ну, а потім з вигуками виходили зі салі. Навіть „Ще не вмерла“ співали!... Наслідок такий самий, як вихід з „Лютні“...

В дискусії над буджетом укр. посли говорили про тяжке економічне положення українського народу під Польщею взагалі, а українських економічних установ („Сільський Госп.“, кооперативи) зокрема. І благали не забувати про український нарід при розділюванню грошевих підмог, чи субвенцій, бо „це нам слушно належиться“. А коли на всі річеві промови відповідали: „Гадай до лямпи!“, обурені „репрезентанти“ голосували проти бюджету й виходили зі салі.....

Висунула ППС. в соймі „домагання“ територіяльної автономії для Українців. І знову йшла довга полеміка, що цей самий сойм ухвалив ще в 1922 р. закон про автономію для Сх. Галичини і що лише тому Рада Амбасадорів признала 14 березня 1923 р. Галичину Польщі. Отже „кривда нам ся діє“. Була мова й про заснування українського університету, якого креовання ухвалив сойм ще 1922 р. й поклав речинець 1924 року, у якому університет мусів повстати. А коли Поляки відповідали, що Українці можуть цілком добре вчитися на польських університетах, — то обурені українські посли.... голосували проти бюджету..... І знову був це лише вихід з „Лютні“.

Коли після минулорічної пацифікації „репрезентативний провід“ вніс інтерпеляцію до сойму, в якій домагались розглянення, потягнення до відповідальности винних, ну й відшкодування, а сусідоньки перейшли над цим до порядку (не міг міністер покарати пацифікаторів, коли сам казав пацифікувати), наші умандатовані провідники й тим разом вийшли зі салі, але для відміни пішли з певними на чорну каву до „Укр. Інституту“.

Такі дрібні інциденти, як з „Лютнею“ є дуже характеристичні для наших угодовців. І ціла їх трагедія в цім, що ніколи не можуть зрозуміти дійсности, хоч і називають себе „реальними“ політиками. А тимчасом вони думають категоріями, які нині у час завзятої боротьби одиниць і націй, є страшенно відсталими й перестарілими. І тому дійсність бє їх на кождому кроці і завсіди буде бити. І тому йдучи десь зі своїми перестарілими мріями, вертають завсіди розчаровані й огірчені.

Нові часи вимагають нових людей з відмінним поглядом на світ та з відмінним способом думання й іншими засобами боротьби. Тільки люди, що розуміють дійсність і є настільки сильні, щоби боротися з усіми загрозами й жорстокостями нашої дійсности — стають переможцями й творять своє життя по своїй вподобі.

Прикмет переможців наші угодовці, „щирі патріоти“ з „єдиного націон.-табору“ не мають. Тому вони все є нещасними невдачниками. Тому всі їх почини кінчаться безсильним, демонстраційним „виходом зі салі.“ Все одно звідки.

Червона армія й її команданти.

В одному німецькому часописі появилася недавно цікава стаття пера визначного французького штабовця про бойову вартість Червоної Амії, її вишкіл та систему доповнювання; зокремаж про командний склад та про карієри деяких червоних ґенералів. Стаття дуже цікава, особливо для нас і тому подаємо її цілу в перекладі з німецького.

„Ми твердо переконані“, писав ще в 1928 р. голова революційної ради салдатів Муклевіч, — „що наша модерна тактика, скріплена клясовою свідомістю наших салдатів й міццю їх революційного настрою, запевнює нашій армії перевагу над буржуазними арміями других країн і нема ніякого сумніву, що наше вояцтво переможе.“ — А головнокомандуючий Ворошілов сказав в однім деннім наказі таке: Червоний салдат мусить бути якнайкраще обзнайомленим із механізмами всіх модерних воєнних машин: червоний командант мусить опанувати модерну стратегію й організацію війни. А рівночасно червона армія має на увазі й те, щоб кожного новобранця виховати на переконаного комуніста й активного робітника при будові нового соціяльного ладу.“

Від 1920 р. червона армія покинула плян що для започаткування світової революції тре

ба конче й за всяку ціну спровокувати офензиву — і тепер кладе головну вагу на війну, комбінувану із клясовими боями. Деморалізація противника не є вже в очах червоних стратегів ще одною галузю воєнної штуки, але головною її основою. — „Війна майбутнього“ — „пише генерал Свечін, професор стратегії в червоній воєнній Академії — буде розіграватися в дусі найгострішої клясової боротьби і не границі країн, а границі суспільних кляс будуть розділювати оба ворожі табори.“ І дійсно, ці обі суперечні собі тенденції характеризують червону армію від початку: з одного боку чисто військовий і навіть мілітаристичний вишкіл та дисципліна в червоній армії, з другого боку посилювання комуністичної агітації як засіб деморалізування національних армій.

Большевія є в великій мірі змілітаризована. Окрім властивої армії є ще цілий ряд цивільних формацій, як от Оссавіохім, Авгодор ітд.; залізничники й пограничники змілітаризовані. Армія має до розпорядимости самостійні політичні формації, а політична поліція, широка відома ГПУ має власні регулярні відділи піхоти й кавалерії. Заведено обовязок загальної військової служби і річний контингент виносить 1,200 000 мущин, із яких лише около 350.000 признають як нездібних до військової служби. — (В числі тих 350.000 „вибракованих“ більшість становлять тзв „лішенци“, себто сини „куркулів“, особи запідозрені в націоналізмі, очевидно українському, взагалі „неблагонадьожні“ — примітка перекладача). —Військова повинність цього фантастичного контингенту тріває аж двацять років: два роки підготовки, пять років активної служби в рядах армії, а дальших тринацять років у резерві. При тому велика частина новобранців вже від діточого віку (від десять років) одержала вишкіл у військових формаціях для молоді. Ця могутня армія є дійсно не лише школою війни, але й школою комунізму. Кождий баталіон, що складається з тисячі вояків, має власну політичну управу і власну комуністичну систему „ячейок“. Червоний салдат відповідає за кожду дисциплінарну провину перед найбільшим щодо ранги зверхником, але за політичну провину відповідає перед комуністичним судом баталіону. Таким чином приналежний до комуністичної ячейки салдат підлягає подвійній відповідальности, що робить його позицію ніби нелегкою. Але з другого боку за це має деякі привілеї: Не є виставлений на вічні підозріння щодо комуністичної правовірности, дорога до вищих ранг йому отворена, в ячейці він є товаришем своїх зверхників як рівний з рівним, ба навіть він може проти них домагатися слідства, якщоб мав обосновані сумніви щодо їхньої комуністичної правовірности й „благонадьожності“. А є щей ріжні привілеї матеріяльного характеру: Стипендії, звільнення від податків, позички для членів ячейок, можливості побічних заробітків, чи радше доходів із постачання армії ітп. Природно отже, що кождий салдат старається стати членом комуністичної партії та що пропорціональне число комуністів на вищих командних постах стає все більше. Треба памятати, що червона армія — це армія типово селянська: більше як 83% новобранців походить із села і тому між ними дуже рідко попадається комуніст. Аж підчас служби вони стають комуністами. Політичне виховання салдата займає пересічно чотири й пів години денно, при піхоті в перших чотирох тижнях служби третину всього часу, призначеного на вишкіл, а чергових пяти місяцях 28. 5%

Те саме відноситься й до старшин. Большевицька військова єрархія, яка не визнає ніякої ріжниці між старшинами й підстаршинами, ділиться на чотирнацять рангових ступінів. З початку між червоним старшинством був лише зникаючо малий процент комуністів. Щоби схарактеризувати розвиток черв. армії під тим оглядом, візьмім кілька цифр із її середньої доби, а саме з року 1927. Тоді із 45.860 червоних старшин 23.889 скінчило військові школи большевицькі, 7.341 колишніх царських старшин ходили до большевицьких доповнюючих шкіл, 4.418 були виховані лише в царських старшинських школах, 4 125 салдатів дістали аванс на старшин по скінченні поспішних старшинських курсів, 3 968 не мали взагалі ніякого старшинського вишколу а з 2.126 штабових старшин 465 походили з царської армії. Від того часу пропорціональне число комуністичних старшин напевно міцно зросло і нині можна обєктивно ствердити, що червона армія представляє страшенну силу, і мимо слабих сторін, що є природним наслідком розполітикування війська, можна назвати її одноцілою.

Переміна революційних червоних банд, якими проводили царські офіцери й неграмотні паливоди та горлорізи, — в одноцілу збройну силу була подивугідним ділом. Троцький, який не мав ніякого поняття ні про військовість взагалі ні тим менше про командування армією зумів з нічого створити зорганізовану армію; Фрунзе, який не мав жадного старшинського образування створив знаменитий старшинський корпус; Будьонний, Котовський, Дибенко, Думенко, Глоба, за царя фельдфеблі й підпрапорщики, авансували на командантів армій, а Ворошілов, звичайний необразований робітник зумів командувати цею з нічого створеною армією. Наполеонівські генерали творять єдиний в історії приклад карієр, які нині є в червоній армії на деннім порядку. Як довго ми не мали живого прикладу, думали ми, що скомплікованість воєнної штуки наших днів унеможливлює повторення революційних чудес зперед півтора століття. А тимчасом усі шефи червоної армії є власне подібними „доробкевичами“. Не фахова вмілість вела їх до практики, але примусова воєнна й революційна практика дала їм теоретичне знання.

Вояками з аматорства були перші команданти червоної армії; без якоїнебудь громадянської чи військової підготовки вони видавали битви Полякам, вели завзяту партизанську війну проти білих, зводили вуличні бої підчас революції. Деякі з них у світову війну були фронтовими вояками; десять років мордування людей було їхньою академією. Їхні теорії — це були туманні політично-соціяльні доктріни та всякі вояцькі забобони. Але вони були відважні, дикі, тверді, вперті, невгнуті люди, що не мали нічого до втрачення й не жаліли ні власного ні чужого життя. Пізніще покінчили вони якісь там імпровізовані військові академії і приєдналися може з переконання, а може лише для вигляду, чисто формально, до комуністичної партії.

Візьмім характеристичний приклад Котовського, що за царських часів був засуджений на каторгу за рабунковий морд, а пізніще як червоний генерал командував другого кінною армією над Дністром. Він переслідував розбиту одеську армію генерала Штесселя. Одної днини принесли йому розвідчики вістку, що Штесселеві вдалося зайняти дуже корисну стратегічну позицію: він опираючися о ріку окопався й задумав боронитись до останнього. Котовський казав вибрати полоненого поліційного офіцера, дарував йому волю й казав звернути йому все, що червоні від нього забрали; як відплату за великодушність зажадав від того поліцая, аби пішов до табору Штесселя й сказав йому, що Котовський дарує цілому відділові білих життя й право свобідного переходу, куди вони схочуть, як лише вони зложать зброю. На цій основі білі зараз почали переговори. Обі противні сторони небаром зєдналися, вояки Штесселя зложили кріси в піраміди й відмашерували в чвірках. Котовський наказав вистріляти їх всіх із скорострілів і лише немногі з них втікли з життям.

По цій „перемозі“ совітський уряд післав Котовського в Тамбовську губернію втихоми-

---

Ю. ГАСЕНКО. 19)

В село на спокуту.

(Продовження).

— Кулак? Середняк? — зиркає й гіпнотизує чекіст „следующого“.

— Чотирі з половиною маю, але...

— А! — враз підносить голос чекіст. — Ти что же ето сукін син против власті на сходе...

— Чекайте. Коли? В неділю? Я не був зовс...

— Не був? А против колєктівізації, а против хлєбозаготовкі ти что гаваріл?!...

— Змилуйтесь! Я завжди все виконував... Це... наклеп... Це той Придан на мене з Бугайцем...

— Малчать, мерзавєц кулацкой! Думаєш контрреволюцію развівать, власть паваліть гатовішся.

— Змилосердіться! Тут я не винен. Це Бугаєць на мене... Присягаю...

— Не винен, кулацкая ряха паршівая! Не винен?! Убю, зараза буржуазная... Арестовать! Следующій!

„Буржуазну заразу“ тягнуть до арешту. Він плаче, лементить, заклинає, що ніщо не винен, на нього набрехали, але... ретивий суддя знає одно: У нього чотирі з половиною, а це за радянською державною статистикою — куркуль, „буржуазна зараза“.

На дверях стає в закляклій нерішучости „следующій“.

— В церков ходіш?

— Д-д..да дав н.н н-е-е б..б...

— Что гаваріш?

— Д д д а а н-н...

— Да? ходіш? Атвечай, сопляк, живєє, некагда! — і штовхнув дядька револьвером.

Селянин заточився в кут і, спершись об стіну, заперечив руками й головою.

— А на сходе против власті крічал!

— Н ні-і-чого, ггосподин товарриш. Я ззззавжди з властттьою, бо на шшість ддудуш маю ччоттирри десятини.

Чекіст пошушукався з Зайчиком, розсміялися над переляканим і виявили милосердя:

— Отпускаєм тебя, дядька! Но с условієм: запішісь у комнезам, перестань ходіть в церков, к кулакам, да будь активним саветчіком. А попадьошся второй раз — уж живим не вийдеш. Запомні! Следующій!

— Как фамілія?

— Романенко!

— А, петлюровський афіцер, організатор кулацкой свори, подривщік кооперації. Арестован! След..

— Товаришу, розберіть! Я не зн... Так же не...

— Что? Учіть нас думаєш? Убрать без разговоров, петлюровскую морду, не — то на месте суд устрою. Бистра забрать. Следующій! Как фамілія?

— Усатюк.

— Сколько лет?

— Шість на вошмий дешаток...

— На куркульскіє випівкі — заседанія ходіш?

— Не ходжу, за штарий.

— Врьош, старий кулацкій хрич!

— Пришагаюш!

— Так вот, дед. Атпускаєм, но сматрі. Єслі будеш прадалжать контрреволюціонную работу, пагібнеш не своєю смертью. Іді і помні, чево саветская власть требует да детям своїм заказивай. Следующій! Как фамілія? Как? Черніенко? Бандіт? Нальотчік? Арестовать без нікаторих гвоздей! Следующій! Как? Галабародько? Арестовать! Следующій! Фамілія! Лановенко? Арестовать!

За дві години чистки утворився справжній сільский Допр. А на ранок у Кукурудзовому хліві за загратуваними дверима сиділи 16 новоспечених петлюробандитів. Їх пильнувала збільшена варта з двох озброєних виконавців та міліціонера. Навколо подвіря стовбичили та зза тину визирали родичі арештованих і просили передати хоч харчів.

— Нельзя, приказ строгий дано! — відказували невблагані вартові.

І марні були прохання. Людей безцеремонно розганяли прикладами, а міліціонер кілька разів навіть поривався стріляти в натовп. Мусіли родичі вертатися з харчами додому.

До пізної ночі заливалися собаки по кутках. Це міліціонери та чекісти ходили по хатах „подозрітельних“ і „сповідали“ господарів на місці: читали їм комунізуючі нотації, настрашуванням вбиваючи всілякі прояви ремствувань на владу, закликали до соціялізаційної активности, переводили обшуки в „непевних“

рювати повстання селян. Повстанці ставили геройський опір, бо надіялися за кілька днів помочі від отамана донських козаків Фролова. Котовський поділив свою кінноту на дві частини, і одну з них післав у ліс. Із другою частиною кінноти зробив зовсім правильний наступ на ту, що була в лісі, яка була примушена боронитися перед своїмиж товаришами. З обох сторін упало чимало трупів і ранених, заки селяни-повстанці набрали переконання, що то з ліса виходить поміч від Фролова й атакує Котовського. Провідник повстанців, полковник Міросін післав зараз делегатів, яких Котовський приняв, представляючися їм як Фролов. Він вдавав велику втіху і запросив головний повстанський штаб у гості. Як уже в таборі найшлися всі повстанські старшини, Котовський казав їх постріляти із скоростріла. Селян без провідників легко й швидко переміг.

Смерть Котовського була гідна його життя. В 1926. році замордував його власний адютант, не менш відважний і жорстокий харциз, як сам Котовський.

На „Дар Просвіті".

Місяць грудень — це місяць „Просвіти". 8 го грудня — це 63 річниця існовання й діяльности „Просвіти", а для цілого українського громадянства — це час виконання його обовязків супроти сього найстаршого і найбільше заслуженого Т-ва. Теперішне тяжке лихоліття не може і не сміє нікого здержати в несенні помочі „Просвіті", бо якраз те лихоліття відбилося найтяжче на тім Товаристві, якого діяльність не обчислена на матеріяльні доходи, а на духові і моральні користи. Праця „Просвіти" вимагає постійних вкладів для збогачування духових і моральних цінностей народа. Для такої акції не вільно пожаліти бодай раз у рік більшого датку. Для облегчення громадянам висилки жертв на „Дар Просвіті" висилаємо з нинішним числом нашого часопису чеки „Просвіти".

Використайте чеки Уктоді на висилку жертв нашим інвалідам. Жертвуйте на ренти інвалідам, на протези, лікування й друге!

Три роки праці.

(Перед загальними зборами кооперативи „Шовк")

У святочному числі 1928 року „Український Голос" перший із всеї нашої преси заговорив на тему шовківництва і показав нашому селянству нове жерело доходів. Опісля в місяці червні того самого року приніс підряд кілька більших вичерпуючих статей на цю тему. І зараз в місяці липні часопис „Сільський Господар" взяв у свої руки шовківничу акцію; так її зрушено з місця і з маленького жерела газетних статей, справа шовківництва перемінилась у невеличкий потічок, котрий щораз більше ширшає, а за три роки праці виробив собі у нашій суспільности своє невеличке тревале русло, так що жадна завірюха не сміє тепер стерти його з лиця землі. Коріння нашого будучого шовківничого промислу пущене за три року праці глибоко в землю, про що свідчать ті сотки тисяч молоденьких одно, дво і трилітних морвових деревець, засіяних по всіх ланах і невжитках нашої землі. За три роки праці занотовано майже всі старі дерева морвові в краю, які з давних ліпших часів остались до наших днів, і вони спричинили у нас новий шовківничий рух і наладили кількадесять годівель шовкопрядки скрізь по нашім краю, даючи тим способом нашому селянинові новий, хоча початково невеличкий дохід в його пустий карман. За три роки праці появилась також своя шовківнича література, а іменно вийшло дві окремі книжочки. Одна накладом „Доброї книжки" п. з. "Шовківництво"; написав її о. Яценків на підставі набутої практики в Італії. Друга показалась цього року на книгарських полицях, написана Дром Б. Гнатевичем п. з „Підручник Шовківництва". Він дає в руки гарну ілюстровану книжку нашим годівцям шовкопрядки. На сторінках „Сільського Господаря" і „Жіночої Долі" появився „Короткий курс плекання шовкопрядки і морвових деревець" Івана Филипчака; а у збірнику Фізіографічної Комісії Наукового Тов. ім. Шевченка появилась тогож автора наукова стаття п. з. Проблема розміщення морви на зах.-укр. землях. Крім того послідні три річники „Сільського Господаря" і його календарів принесли рівнож обильний матеріял з ділянки шовківництва. Неменше вся наша періодична преса від часу до часу відгукнулась нераз на тему шовківничої справи.

Коли вже появилось у нас кількадесять осіб, котрі занялись на серіо шовківництвом, а вигодовані ними кокони станули на висоті задачі, виринула потреба заложити у нас відділне від „Сільського Господаря" шовківниче товариство. Длятого перші піонери цеї справи у нас подбали про основання окремого кооперативного товариства з осідком у Львові. Так повстала в 1930. році кооператива: „Шовк", яка взяла собі за ціль згуртувати у себе всіх українських годівельників шовкопрядки в окреме товариство, яке скуповувалоби весь випродукований українськими руками сирівець, постаралосьби о розмотовалку і приступалоби тим способом до переробляння на своїх варстатах шовкової пряжі на шовкову матерію і тим способом дати в руки нашої молоді кусник гарного хліба.

Треба згадати, що перші піонери українського шовківництва, яким удалася годівля, прислали на руки ткацького майстра Михайла Чухрая в Самборі, котрий набув відповідного вишколення у шовківничім промислі в Чехословакії, кільканацять кг. гарних коконів а то: 1) Іван Шембель 3·42 кг. коконів. 2) господар Сілецький 0·92 кг. 3) Ст. Шутяк 0.15 кг. 4) Філія Сільського Господаря Копичинці 0·6 кг. 5) Лев Макович 1·65 кг. 6) Іван Друтків 1·12 кг. 7) О. Ольшанський 0·20 кг. 8) В. Паламар 0·94 кг. 9) Атаманюк 5 кг. 10) Андрій Дацко 4 кг. 11) Марія Борковська 1 кг. коконів, для розмотання їх на пряжу, до чого розмотовалку вже замовлено.

Кооператива „Шовк" іде крок за кроком і тішиться надією, що молоденькі наші морвові деревця, що року ростуть, зміцняються, і що будуть видавати що раз більше листя, а народ наш користаючи з цього листя, буде на щораз більшу скалю розвивати годівлю шовкопрядки, щоби за кілька літ, як морвові деревця виростуть на великі дерева, міг станути разом з іншими народами до виробу шовкової матерії на велику скалю, щоби і на тім полі чужинці з ним числилися.

Кооператива „Шовк" кличе тепер до українського загалу передовсім до тих, котрі мають вже по кількадесять і по кількасот штук молодих дво і трилітних морв, щоби в 1932 році негайно розпочали годівлю шовковика бодай з одного грама яєчок, що достарчить їм кооператива „Шовк" — а також до тих наших патріотів, котрим матеріяльний розвій нашого народа лежить на серці, щоби з весною по всіх глухих закутинах нашого краю постарались посіяти бодай 1. кг. морвового насіння на спільній громадській грядці. Кого стати, нехай спровадить собі готових морвових деревець бодай 20 штук, і хай памятає, що тих 20 деревець морви дасть йому в будучности за 10 літ тільки доходу, кільки має з 5—8 моргів поля.

ІВАН ФИЛИПЧАК.

зважаючи більше на харчові та мануфактурні речі, як на справжні обекти контрреволюції, і тут же реквірували цю неприпустиму „контрреволюцію": борошно, сало, масло, путніший одяг, кращі речі.

Тремліли ту ніч в німім страсі „вільні" Кочубіївчани, що хвилини очікуючи страхітливих гостей. Не один господар усю ніч одягнений вистоював коло тина, готовий скочити у лози, як лиш повернуть у його двір.

На ранок село таємничо шепотіло про новини. А їх не вислухати і не збагнути, бо в них і сльози, і жах, і подив: одних забрали до „котузки", других „списали" до ряднини, третім клуню та збіжжа опечатали. На вулиці і по сусідах рух.

— Чули? В Кукурудзового Тимка комору оголили.

— Еге. Чи бачили таке? В Антона Мукача два фунти сала забрали на соціялізацію. Буржуй, кажуть, сало поїдає, а соціялістичного будівництва не підтримує. Конфіскувати, кажуть, цю контрреволюцію в користь колективізації.

— А в Сидора Сивашенка всі образи зі стелі поздіймали та в клочча потрощили, а псалтирем старому Сивашенкові геть плечі похмолостали, тепер лежить і плаче просить у Бога смерти, щоб не зносити такого знущання. Бо ж подумайте: 50 літ старий з дідового псалтиря молився, тримав його за образом, як велику святиню — благословеніє дідове і тепер таке зносити: святую річ на власних плечах помотлошили. Старий знеміг, ослаб, коли б не збожеволів.

— Дивіться! Це ж куди Шклярукову телицю ведуть? Климе? Куди це її тягнуть, до бугая?

— Еге?! До чекіста в зуби!

— Які ж гріхи за вами? Ви ж, здається, все вплатили?

— За торішні добровільні облігації. Облігації викупив, а квітка не взяв. Сексот Сучак на мене вівся, сикнув чекіста, а ці присікались. Прийшли по гроші, я їх післав під три чорти. От вони й показали власть на телиці, бо більше нічого брати.

— Така то наша доля. Он у мого тестя воза призначили за несплачене культурне самообкладання. Комусь культура комунізму, а тесть хай на власних плечах збіжа возить.

— Ох життя, життя. Цілий рік, як жук, копаєшся в гною, а червоні круки з міста налетять і за оден день до рубця оголять. Гляньте, а то що таке в подвірі Бесараба?

Там сталась оказія надзвичайна. Завиноватів Памфило Бесараб за продподаток. Радили йому сусіди:

— Ой, продай, Памфиле, свиню та виплати пеню і заборгованість, бо телички ще й конячок позбудешся.

Памфило не послухав ради — не заплатив тих 24 карбованці. Бо й з якої речі, коли обклали його незаконно: Він сіяв три і три чверти десятини, а комзлидні на нього зуба мають і чотири з половиною в торішній податок вставили. Не заплатив Памфило, заяву до земсекції подав, щоб справили помилку. Та не помогло: в продпашпорті таки стояло 4 і 1/2.

Минув рік, зросла в четверо пеня. Тиждень тому подали Памфилові рахунок „недоїмок" на 74 карб. Обурився й заклявся не платити, ще й буком нагнав виконавця. Отож той бук і вдався Памфилові в тямки.

Сьогодня ранком влітає до хати чекіст:

— Ти, кулак проклятий, почему недоїмкі не платіш?

Памфило глянув на нього з подивом:

— Чоловіче, не тикай — раз; шапку в хаті здійми — два, коли привітатися по божому не вмієш; і по третє — не кричи, а кажи толком: яку недоїмку?

— 74 рубля, кулак, за прошлогодній продналог викладивай немедленно і без разговоров, іначе сразу в Допр потяну — затупав нетерпеливий чекіст.

— Тож чого так скоро? Яких 74 карбованці? Чи ти в мене жнива робив? Хто ти такий?

— Малчать, хамло куркульское? Денгі платі немедленно, іначе всьо хазяйство под метьолку загребу. Живо викладивай! — ступив чекіст до Бесараба, смикаючи його за плече.

— Чого ти штовхаєш? Чого присікався? Що це таке? У моїй хаті ти будеш..... Гей, Михалку? Сюди, ось бити хоче — гукнув через вікно до сина.

— А, нальот на атвєтствєннаго робітника при іcполненії государственних абязаностей — скипів чекіст. — Руки вверх — і штурхнув револьвером Бесараба в груди. В цю саме мить на дверях став Михалко.

(д. б.)

Від Видавництва.

Тому що на латинські свята друкарня не буде друкувати, найблище число „Українського Голосу“ вийде з датою 7. січня 1932. й буде в продажі в понеділок 4. січня 1932. року.

До українського зорґанізованого жіноцтва.

Українське життя стоїть під сучасну хвилину під знаком розбудови українських економічних та промислово-торговельних установ, кооперативного та приватного характеру. Промисл і торговля мають дати пристановище українським працівникам, які не мають доступу ні до державних, ні до самоврядних установ, мають дати заробіток українським робітникам і робітницям, мають стати трівкою основою дальшого розросту нашого всенародного життя.

Ця розбудова економічного життя нації мусить відбудуватися зусиллями всіх кругів суспільности. У перших рядах станути мусить зорґанізоване українське жіноцтво й переняти на себе львину частину пропаґанди та праці.

Останні Загальні Збори Союзу Українок присвятили тій справі чимало уваги, вибрали окрему референтку, яка має перевести плянову акцію на терені цілого краю.

Акція має йти в двох напрямках:

I. Завданням українського жіноцтва є стежити, домагатися й пропаґувати, щоби українські торговельні установи, кооперативні склепи та приватні крамниці безумовно тримали на своїх складах лише українські вироби, або коли нема українських, товар з українських гуртівень. На увазі треба мати споживчі товарі „Народної Торговлі“, молошні вироби „Маслосоюзу“, цукрові вироби „Фортуни Нової“, пасту фабрики О. Левицької, мило „Центросоюзу“, свічки Котецького, паперці і тутки „Калина“ і т. д.

Пропаґандою і громадянською акцією мусимо довести до цього, щоби ні одна українська кооперативна крамниця, ні один український купець не смів тримати чужий товар й щоби був морально звязаний підтримувати лише українські вироби.

II. З другої сторони завданням українського жіноцтва є перевести плянову акцію серед цілого громадянства, щоби воно уважало обовязком своєї національної чести бути в звязках лише з українськими торговельними фірмами. Акція мусить бути послідовна, мусять бути використані всі засоби гуртової чи одиничної пропаґанди.

З окрема тепер, перед надходячими святами, коли наше жіноцтво робитиме більші закупи, уся енерґія зорґанізованого українського жіноцтва повинна бути звернена на це, щоби ці закупи не були роблені по чужих крамницях, лише в українських.

Щоби ця акція обняла якнайширші круги українського громадянства, треба до неї втягнути всіх байдужих і стоячих осторонь і в тому напрямі ужити всіх впливів і заходів.

Підготовка передсвяточної кампанії повинна негайно зачатися. Підготовка серіозна, плянова і обдумана. Для тієї підготовки повинні бути покликані при кожній філії, кружку чи сфедерованому Товаристві референтки, що занялися би зладженням пляну акції та її переведенням у життя.

Закликаємо ціле українське зорґанізоване жіноцтво до праці. Праця буде важка, зокрема в перших початках, але корисний вислід запевнений.

За Головний Виділ Союзу Українок у Львові: Олена Шепарович, містоголова, вр., Анна Палій господ. референтка, вр., Ірена Шахова, скарбничка, вр.

Протиалькогольний рух серед академічної молоді.

Не остало безслідним виховання нашої молоді в пластових і відродженецьких гуртках. Здавалобися, шо ця молодь покине школу та кинеться в обійми безтурботному, розгульному життю, яке ведуть студенти по корпораціях або й поза ними, та позабуде ідею тверезости, в якій виростала, вважаючи її прикметою середношкільного життя. На щастя так не сталося, і з гордістю можемо ствердити, що пластуни і відродженці остали вірними великій правді; тверезість промощує нашому народові шлях до кращих днів. Цій правді вони служать і далі стоять у перших рядах протиалькогольних борців.

В цьому році особливо дуже оживився протиалькогольний рух серед нашого студенства. Почин до цього дало так само студенство, як і товариство „Відродження“. Ініціятивний гурток при Відродженню зачав з початком університетського року заходи біля заснування студенської абстинентської секції, помічаючи зріст абстинентської ідеї серед широких лав студенства. Його старання вінчалися успіхом і вже 24/10. ц. р., повстала Секція Українських Студентів Абстинентів, якої тимчасовий виділ аж до скликанння загальних зборів такий: Мр. М. Хомяк — голова, Іван Бодревич — секретар, Михайло Коржан — виділовий. Ця невеличка але метка управа береться бистро до діла. В першу чергу поширює орґанізацію серед студенства, та притягає до неї щораз нових членів так, що нині, в так короткому часі секція начислює 63 членів абстинентів. Свої звідомлення подає секція на загальній таблиці в Акад. Домі.

Одним із перших успіхів секції це протинікотинний плебісцит, який переведено в Акад. Домі. На підставі цього плебісциту заборонено курити в читальні та харчівні Акад. Дому, тому що плебісцит перейшов з повним успіхом: проти курення було 81 голосів, за — 36. Вже це дає запоруку, що студенти розуміють вагу боротьби з налогами, які руйнують наш нарід: алькоголем і нікотиною, та стануть тверезими провідниками народу.

На зазив Секції Абстинентів відбулися другі сходини в цій справі дня 24/11. в домівці Відродження. Референт Мр. М. Крайчик виказав конечність абстиненції серед студенства, та візвав його до протиалькогольної боротьби, а з окрема до улаштовування в цьому році забав без алькоголю. Після него забрала голос Др. Є. Парфанович, голова Відродження, виказуючи численними прикладами з історії протиалькогольних змагань, що безпідстанний є страх перед недобором, бо неодні вечерниці, які відбулися без алькоголю чи то по містах, чи по селах, не лише не принесли дефіциту, навпаки принесли зиск господарам, а навіть ще й датки на пресовий фонд Відродження, як це мало місце в робітничому гуртку в Кракові. Подібні думки висказали майже всі представники товариств, а в першу чергу Ватри. На цій нараді винесено наступні резолюції:

1) Приявні представники товариств подбають, щоби в їхніх товариствах відбулися ширші сходини присвячені улаштовуванню забав без алькоголю. На цих сходинах подбають о це, щоби вирішено відбувати забави без алькоголю.

В. НАТАЛЧИН.

Святий Николай у 1918. році.

Присвячую памяти покійного Михайла Витиша — хорунжого У. Г. А.

День 19. грудня 1918 р. Величавий празник. „Святий Николай....“ Вже зарання на обріях небосклону показалися зловіщі хмари.... В тому дні зимове сонечко сходило невесело. Усе в природі здавалось бути стрівожене, перелякане, неначе перед страшною бурею....

Невесело гуділи ранні дзвони в селі Трушевичах й дооколичних селах.

Бо щож принесе нам у дарі Св. Николай, коли біля Ніжанкович у пацьківському лісі що хвилина, що мент чути тарахкотіння скорострілу, а там — далі рев гармат...?

Вже втретє задзвонили дзвони у деревляній церковці села П. та ніхто не спішив тамтуди, село гейби опустіло.

— — — — — — — — — — —

Над княжим городом — Перемишлем пронісся діймаючий жах.... Лискавкою пронеслась в тому дні, дні празника українського народу, вістка, що сьогодні ворожі війська наступатимуть на Ніжанковичі, де держали фронт українські війська.— — — — — — —

— — — — — — — — — — —

З полудня! Ворог почав наступати.... Тьма — тьменна ворожих військ вирушила у бій з госткою хороброго вояцтва. В рядах нашого вояцтва залунав могутній приказ молодого сотника Н.

„Ворог наступає! Виходьте на зустріч!“

Ще хвилина, ще момент, а ворожа більшість зустрінеться кріс — об кріс, віч — на віч з невеличкою горсткою тих, які присягнули на вірність Свойому Народові, не зрадити жовто-синього, державницького прапору, а боротись до послідньої каплі крови.

— — — — — — — — — — —

Зустрілись... Біля Пацьківського ліса, який донедавна ще був затишною домівкою наших оборонців. На кожнього стрільця йшло 10 ворожих жовнірів.

— — — — — — — — — — —

Почався бій — кровавий змаг... Молоденький сотник Н. вдруге відізвавсь до своїх хлопців: „Друзі! Не даймось! Згинемо усі, але чесно з раною в грудях. Знайте, що під цю хвилю звернені на нас очі не лише нашої рідні, дооколичних сіл, але глядять на нас в тій хвилині очі усього українського народу“.

Ціпко стиснув кожен стрілець свойого кріса, кров живіше забилась у висках, в очах майнула гейби фільмова тасьма, 600 — літне пекло неволі українського народу й зі сяйвом радости й завзяттям кинулись на численнішого ворога, у перед-смертний, кровавий танець.

— — — — — — — — — — —

Почалась різня! Крики — зойки — стогони, яким від часу — до часу акомпаніювали тарахкотіння смерто-носного скорострілу та рев залізом плюючої гармати....

То тут, то там полялась свіжа геройська кров, а далі цілі потоки свіжої крови, пролятої за отчизну...

— — — — — — — — — — —

Стрільці боролись з львиною завзятістю, просто чудес доказували, відбиваючи напір сильнішої ворожої лави, та хто знає, чи булиб не вийшли переможцем. Та куля — ворожа куля, яка не перебіраючи у жертвах тим разом поцілила сотника Н. у праву руку. Счинилась метушня, замішання між стрільцями, бо їхній вожд був обезсилений.

— — — — — — — — — — —

На лівому крилі фронту вороги спрямували усі свої сили. Поміж стрільцями повстала паніка. Фронт проломано, а ворог почав окружати з усіх сторін стрільців.

— — — — — — — — — — —

Вижидана підмога зі села Трушевич, де була сотня стрільців зі сот. Т-ом, не приходила.

Около 30-ти стрільців з дооколичних сіл, без набоїв, з раненим сот. Н. рішили не подаватись в зад, не прохати пощади у ворога, а кинутись в останнє в бій — рукопашний, смертний бій. — — — — — — — — —

Більш сотні леґіонів взяло у колесо смерти отих кількадесять героїв, які постановили своєю смертю врятувати решту частину фронту, яка відступала лиш тому, що не було стрілен. Почалась жахлива різня.... Стрільці у передсмертних судорогах, повні свідомости самовідречення, кинулись на ворога, щоб знайти смерть, якою врятують прочих.

— — — — — — — — — — —

За хвилину усі купались у власній — чистій крові Нікого не пощаджено — не помилувано. Тільки чудом остався про житті стрілець В., коваль з Трушевич, якого не вбили лиш тому, бо вороги думали, що вже неживий.

— — — — — — — — — — —

Ворог був паном ситуації. Побоєвище вкрилось трупами стрільців, а між ними й сот. Н... Наше військо відступало в сторону Хирова. Не відперто ворожого наступу, бо не наспіла підмога...

2) Товариство Відродження як і представники студенських орґанізацій віднесуться до Комітету Львівських Студентських Орґанізацій з домаганням, щоби він скликав в цій справі загально-академічне віче.

3) Порішено в цьому році дати один загально-академічний баль без алькоголю.

Вислід цієї наради не дав на себе довго ждати. В першому товаристві Студентів Ветеринарної Медицини „Ватра“ запало рішення давати всі імпрези без алькоголю.

Дальша доля протиалькогольної боротьби в руках наших студентів. Від їхнього становища в цій справі буде залежати, чи така прегарна постанова буде ділом одиниць зглядно поодиноких товариств, чи теж масовим відрухом цілого студенства, а що за тим іде цілого громадянства, яке викаже свою політичну зрілість і патріотизм попираючи ці безалькогольні забави молоді, та з радістю притакуючи новим тверезим звичаям, які мусять нас вивести з лихоліття та упадку, в якому ми опинилися після війни. І тому разом з Ватрою і Відродження кидає зазив усім нашим товариствам, які в цьому році будуть улаштовувати забави, щоби улаштовували їх без алькоголю. Матеріяльна скрута, страшна кріза економічна, політичне лихоліття домагаються від нас щадження гроша а не викидання його на руйнуючу нас отруту. Навіть у забаві будьмо тверезі і ощадні — ось приказ наших днів!

З життя Галичини.

Ліско

(Сільсько-господарська анкета).

Сільсько-Господарська анкета відбулася заходом філії „Сільського-Господаря“ в Ліську дня 8. грудня ц. р. при численній участи представників Кружків „С. Г.“, кооператив і поодиноких громадян з повіту; проводив голова філії, о. Григорій Фуканчик. На анкеті виголошено такі реферати: о. Петро Мазяр з Ванькової про сучасну господарську крізу нашого села, її причини й способи усунення цеї крізи; о. Григорій Фуканчик про молочарську операцію; садівник з Ліська, п. Петро Городницький про способи піднесення в повіті садівництва і городництва; та повітовий аґроном філії „С Г.“ в Ліську, Дмитро Мачай про доцільність вапнування й відквашування підмоклих ґрунтів.

По кожнім рефераті ведено дискусію, в якій живо й з великим зацікавленням забирали голос представники поодиноких громад ліського повіту, які з одного боку представляли наслідки господарської крізи для села, його розпучливе теперішне положення, а з другого — домагалися від наших господарських орґанізацій, в першу чергу від філії „Сільського Господаря“ в Ліську організованої й інтензивної праці для несення помочи й порятунку для основної перебудови господарського життя нашого села й злагіднення теперішньої господарської крізи.

На внесок о. Стефана Мазяра з Загочевя висказали зібрані на анкеті представники побажання до філії „С. Г.“ в Ліську, щоби вона в якнайкоротшім часі скликала другу таку анкету і при помочи таких анкет освідомляла населення повіту з господарськими справами та спонукувала повіт до інтензивної праці в кожній ділянці нашого господарського життя. На внесок о. Петра Мазяра ухвалено звернутися до українських послів, щоби поставили в соймі внесок на уділення мораторії для сільського населення ліського повіту. Вкінці на внесок п. Осипа Буня ухвалили учасники анкети, щоби філія „С. Г.“ в Ліську перебрала негайно майно по передвоєнній „Спілці для збуту худоби“ в Ліську і цим майном завідувала в хосен членів „Сільського Господаря“.

Трускавець.

(Відносини в Товаристві „Зоря“).

Трускавець, як одно зі свідоміших сіл Дрогобиччини, має майже усі культ. — освітні товариства. І коли з цих товариств викинено ріжних підозрілих типів за їх шкідливу працю, то вони зібравшись разом створили собі т-во „Зоря“. Свою діяльність розпочали від того, що уладили вечерниці 8. листопада ц. р. за запрошеннями. Між запрошеними переважали Жиди й Поляки. Української мови на вечерницях не було чути, зате польська мова і прекрасний жаргон наповнювали звінко салю. Королевою балю вибрано Польку — фризієрку, а деякі члени Т-ва по пяному танцювали з фляшкою в одній, а кріслом в другій руці; інші члени Т-ва брали по пиці від місцевих Поляків. Касієр при вступах зібравши 50 зл. уважав за відповідне з місця позичити собі ці гроші, щоби їх ужити на свою приватну ціль. Не диво, що цей виступ „Зорі“ викликав велике обурення серед так здисциплінованого громадянства, як трускавецьке; обурення тим більше, що Виділ „Зорі“ ради матеріяльної користи понизив престіж українського Т-ва, котре в ремісничих шарах сповняло досі таку велику ідейну працю. Але як у проводі Т-ва засіли люди, яких з причини їхньої національної безхарактерности усунули з інших установ, товариство „Зоря“ летить стрімголов у пропасть. Оце подаємо до прилюдного відома лише для тої простої причини, що сподіваємося, що члени цьогож Т-ва завернуть з похилої дороги й присилують членів Виділу, щоби не компромітували Т-ва.

При кінці запитуємо Управу матірного Т-ва „Зоря“ у Львові, чи на те створили минулого сезону філію в Трускавці, щоби стала тараном до розбивання інших установ, та щоб у ній мали приміщення безхарактерні люди, які зазначили нефортунно свою національну лінію при послідних виборах до Сойму. Просимо згадану Управу, щоби вглянула блище у суть нинішнього допису й скорим зарядженням уратувала філію в Трускавці від неминучої загибелі.

ОБСЕРВАТОР.

Дайте доказ, що памятаєте про інвалідів У. Г. А.!

— — — — — — — — — — —

Під вечір... Крізь понурий настрій, безсмертна тиша, лиш ген — ген далеко від пацьківського поля смерти чути стрілецьку пісню. Це співають наші, пращаючись з рідними, хто відає, чи не на завжди.

— — — — — — — — — — —

На дорогу до повертаючого стрілецтва виходить стара мати, та не знаходить свойого сина, батька її внучат. Де він? Крик душі виривається зі старечих уст, а очі стрільців звертаються в сторону Пацькович. „Ага, там,... поляг“... заплакала... Пішла домів, щоб заопікуватись сиротами...

— — — — — — — — — — —

Сумно лунав голос дзвону в селі В. зовучи вірних на вечірню. „От повітря, вогня й войни сохрани нас, Господи“ неслась пісня в церкві. А біля образа св. Николая клячала мати зі своїми діточками — сиротами та горяче молилась за поляглого на пацьківському побоєвищі мужа свойого й батька отих сиріток, молилась за Україну...

— — — — — — — — — — —

„Моліться, дітоньки, вашого батька немає. Поляг он — там разом з другими, біля Пацькович. А знаєте, бідні діти, за що поляг? За... Неї.. За... Україну...

Вже сумерк вечірний огорнув землю, коли нарід вертав з церкви; зажурені всі під впливом вражінь заіснувавших подій в дні правника св. Николая. Бо щож приніс він у дарі в тому дні українському народові західних земель?

— — — — — — — — — — —

Приніс свіжі могили, в яких лягли ті, що ділом засвідчили живучість української нації.

Одинокий спосіб орґанізовано нести поміч інвалідам У.Г.А. це стати членом Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові. — Річна вкладка 6 зл., або місячно 50 сот.

В який спосіб один залізничник вилікувався з ревматизму?

Залізничник справді не може зрозуміти, як вскакуючи на степені ваґону нараз відчуває, що друга нога відмовляє йому послуху і що в суставах і хребті почуває якесь омертвіння. Це все перші обяви ревматизму. „Я не міг просто зрозуміти“ пише нам п. А. Бук, Семяновіце, Матейки 14 „звідки нагло взялася така штивність у хребті і колінах. Коли хотів, як звичайно вскочити до поїзду, що рухає з місця, ледви в великою напругою вдалося мені вдержати на степені. Зпочатку я думав, що причина цього це звичайне зрушення мязів, але натирання і ріжні випробовані мною ліки не принесли мені ніякої полекші. Навпаки! Передовсім слотні та зимні дні дошкулювали мені дуже, болі були просто нестерпні. До служби я йшов як на муки. Цілими роками я мучився страшно, аж одного разу звернули мені увагу на Тоґаль. Тому, що я завівся численними спробами, зовсім природно я поставився з недовірям і до того порученого мені ліку. Але слава Богові, нині не жалую зовсім цеї останньої проби, бо відразу заживши лік, відчув я спасенне ділання тих таблеток. Хутко болі почали уступати, а тепер я зовсім позбувся тої страшної недуги. Отже таким робом завдяки таблеткам Тоґаль відзискав я своє здоровля“. Подібні досвіди має тисячі терплячих, які приймали Тоґаль при ревматизмі, подаґрі, рві в суставах, болях у хребті, нервових болях і голови, ґрипі, простудах і споріднених терпінях. Тому, що Тоґаль в зародку поборює ці недомагання, тому навіть у хронічних випадках осягнено при помочі того засобу надсподівано успішні висліди. Нешкідливий для серця, шлунка та інших орґанів. Коли понад 6.000 лікарів той лік приписує, то кожний з довірям може його купити. В усіх аптиках.

ВАДИМ.

Ідеольоґія а Квітчині шевці.

Дивні тії діла Господні!

Здавалобися, що вогню з водою не змішати, а прецінь інакше воно в житті буває. Хто подумавби, хто посмівби припустити, що так чудово зійдуться зі собою шляхи чорного та червоного інтернаціоналу? Боюся, що дехто подумає, що я із глузду зісунувся. Міряю собі горячку, оглядаю з набожністю свій язик — та ні. Протираю вічи, чи я не помилився, читаючи — і знов ні. Таки „шляхи широкії до купи зійшлися“! Не вірите?

Прочитайте та порівнайте зі собою довгіпредовгі мізкові (!) ельокубрації Авеніра Коломийця в „Нових шляхах“ — про ідеольоґію „Червоної калини“ із голосним (голосово!) виступом о. Йосифа Мариновича в Перемишлі про ідеольоґію „Літературно-Наукового Вістника“.

— Погубна та одурманююча та „Червона Калина“ для мас! — лепече Авенір.

— Ідеольоґія Л. Н. В. є нещастям для нашої нації! — заходиться від розпуки крилошанин.

— Правда, правда, панове та отці, ви в повному праві! Націоналістична ідеольоґія? Нащо? Кому?

От, як іменем українського епископа посилається до суду відповідь на скаргу у польській мові, як український парох і голова Філії „Просвіти“ помагає в своїм селі посвячувати польську капличку, як Українець крилошанин репрезентуючи епископа на похороні священика позваляє на те, щоби йому перед самим носом несли вінки із триколіровими, царськими стяжками, то те якраз добра ідеольоґія.

А ті жовто-блакитники, ті що лили кров, що тепер? Ані посад не мають, ані власти! Хиба вони боролися за ідеали? Де там! Кервавилися на те, щоби їх стремління оплюгавлювали всякі Авеніри та крилошани.

— — — — — — — — — — —

А як вже йде річ про память і згадки, треба порушити ще одну справу. Річ йде про нашу splendid isolation. Щож, ми в своїх очах, куди кращі, чим Анґлійці, можемо собі на те позволити. Не потребуємо нікому накидатися із вістями про нас. Хто хоче, нехай сам пошукає. Хиба ми не сороккількаміліонова нація?

Як наші сусіди в шістьдесять третьому році робили повстання, писалося і говорилося про них у цілій Европі. Зробили такий крик, що не дай Господи. А потому? Кілько книг, кілько повістей, розказів, спогадів? День в день товкли як тараном в голови своїх та

чужих про геройства, бої, смерть повстанців. У школі дитина не вміла ще добре „Отченашу“ переповісти, а вже знала про всяких Крук-Круковських, Семпів ітд.

А в 1831 р.? Один варшавський полк рішився кинути Варшаву, не маючи змоги чи охоти її боронити. Кілько про те писалося, співалося, говорилося. „Тисяча героїв покида Варшаву“ — нераз нам у школі казали співати!

А в нас? Тисяча героїв у 1921 році йшла на певну і неминулу смерть. 359 людий розстріляли большевики в Малих Мінках в листопаді 1921 року.

І що?

У десяту річницю тієї траґедії відгукнувся в нас „Український Голос“, коротку статтю дала „Червона Калина“ у своїм календарі і — 11 грудня 1931 помістив статтю „Новий Час“.

А решта?

Не було часу, чи місця. Требаж помістити всі телеґрами, що наспіли з нагоди вінчання пана Х, чи по причині смерти пана У. Треба дати рецензію з кіна (дають дармовий білет), або хочби надрукувати кілька фейлетонів про те, як пан Н. заходився у Трускавці скочити у гречку з панею Н. Н.

Правда? А масовий морд у Малих Мінках, бій під Крутами та всі ті інші події — дурниця! Ми пацифісти, мусимо виховувати суспільність у любові мира, а не війни.

Адже ще в 1848 році співали наші діди „Мир вам братя всім приносим“, а хиба від сорок восьмих років що у нас змінилося?

Хиба те, що граничні стовпи перемальовано. А рутенцями ми були, є і при подібних „ідеольоґіях“ будемо далі. Хиба, що пригадаємо всіляким ідеольоґам Квітчине оповідання про „Салдатський портрет“ та слова маляра до „критика“ — шевця.

Що чувати в світі?

Марево війни на весну? Конфлікт на далекому Сході не полагоджений. Не розвязав його ні Союз Народів, ні заінтересовані сторони, Японія — й Китай. Брязкові конфлікту, який в остаточному закінченні може мати далеко йдучі наслідки, прислухується під сучасну пору весь світ. Усі здають собі ясно справу, що його розвязка прийде не від Союза Народів, але прийде як оружний змаг блище й дальше заінтересованих чинників — держав Азії та Европи. Не є таємницею, що при японсько-китайському зударі хочуть большевики за всяку ціну спекти свою печеню. Червоний цар Сталін і його дорадник Літвінов кладуть усю ставку на виграну у манджурському конфлікті, бо сподіваються, що він із найблищою весною прибере характер епохального, всесвітового значіння. Манджурія, після їх міркувань, стане Сараєвом, іскоркою великої світової війни. Тому останніми часами намагаються помиритись з Польщею, запропонували їй умову про взаїмну незайманість, хоча самі в 1926. році таку умову відкинули.

Не є дипльоматичною тайною, що між убитими на манджурському фронті є большовицькі жовнярі в большовицьких одностроях. Але не реаґують на цього рода ломання трактатів великодержави. Навпаки! Ні пари з уст. Що більше, затаюють це аби рятувати захитану до основ повагу Союзу Народів. Бо щож вдіяв цей останній, щоби полагодити конфлікт на Далекому Сході? Нічого! Оружна сила не признає жадних Союзів Народів, ніяких договорів, а з цього здають собі наглядно справу Японці з одного ну й Совіти з другого боку. Мимоволі насувається питання, чому на останні потягнення Японії не протидіє Европа, головно Анґлія, Франція, чому приглядається мовчки Америка. Таж такою байдужністю нехтують постанови статута Союзу Народів. Відповідь ясна, нескладна: бояться усіх тих складних наслідків такого їхнього кроку, себто війни на всі сторони, й в себе дома. Здає собі належно з того справу С.С.С.Р. й Польща, коли останніми днями любо до себе всміхаються, а у висліді заключать пакт (умову) про взаїмну незайманість, що вразі війни з ким третим обі держави не нападатимуть одна на другу.

Виходить, ніби Польща вирікається своїх улюблених плянів, поширення границь на Схід, „в Дніпрі коней ще раз поїти“. Большевики удають, що махнули рукою на „Західну Україну“, якої так дуже їм потрібно. Одні й другі вдоволюються сучасним станом посідання, щоби за всяку ціну вдержатись з ним як найдовше. Тому умова про незайманість між Польщею (стараються ще притягнути надбалтійські держави) та большевиками є нічим іншим, як асекурацією на випадок майбутньої війни, в якій булиб заінтересовані обі держави.

Ця умова торкається передовсім інтересів українського народу по обох боках рижської межі. На жаль нині є український нарід лише предметом а не підметом подій і щасливі переможці не питають його про його думку в цій справі, не числяться з його інтересами. Чи при найблищому зударі Сходу з Заходом зможе наш нарід сказати своє слово, це залежить від того, як психічно наставить себе до тої умови весь актив великого українського народу.

Хроніка міжнародніх подій.

Всенародне референдум у Швайцарії відкинуло більшистю голосів законопроєкт про обезпеку на старість та обезпеку вдів і сиріт, ухвалений вже союзною Радою.

*

Гітлерівці повалили правительство в Гесії. Католицький центр здержався від голосовання, а проти внеску голосували лише соціялісти.

*

На конґресі комуністичних професійних союзів у Москві вислухано звітів японських і китайських комуністів та ухвалено заклик до робітників світа, щоби всюди уладжували вуличні демонстрації проти інтервенції японських імперіялістів у Китаю.

*

Чанґ-Кай-Шек, голова китайського національного уряду в Нанкіні подався до димісії. Він остане мабуть головнокомандуючим китайської армії.

*

Дотеперішний представник Японії в Лізі Націй Йошізава іменований міністром закордонних справ у новому уряді Японії. Новий уряд заявив, що його політика в справі Манджурії не буде змінена. До нового японського уряду поставилася дуже прихильно радянська преса.

*

Японські, а за ними европейські ґазети приносять ревеляції, що в часі російсько-японської війни давав японський полковник Мотодіро Анаші гроші Ленінови, щоби викликав страйки в Путилівських заводах і інших фабриках муніції. Ленін це виконав.

*

В Нанкіні урядило 30 тисяч студентів велику демонстрацію за війною з Японією. Уряд мусів проголосити стан облоги в місті.

*

Щоби поборювати господарську крізу, видав новий японський уряд розпорядок, що зносить опертя японської валюти на устійненій рівновартости в золоті. Рівночасно заборонено вивозити золото.

Ширіть „Укр. Голос“!

По всій Україні.

Півн. Західні Землі.

Хроніка: Крім нотованих уже у нас свят „Рідної Школи“ відбулися ще такі ювилейні свята Р. Ш.: районове ювилейне свято в Залукві, свято в Скалаті, в Устріках долішних, повітове свято в Ходорові, пов. свято в Рогатині та свята по селах рогатинського пов.: в Бабухові, Вербилівцях, Підгородю й Путятинцях.

Арешти: Невідомі справники вбили в Бережниці (пов. Калуш) Степана Солдата. Поліція перевела ряд ревізій та арештувала Василя Данева, Стася й Василя Базюків, Степана Мельничука й студ: аґр. Олександра Бандеру з Угринова.

Ревізії на Костопільщині. В кінці листопада ц. р. у Моквині костопільського пов, поліція перевела масові ревізії серед молоді. Кажуть, що в декого найдено зброю, в звязку з чим кілька осіб з молоді арештувано. О. Ш.

Процес за вбивство провокатора. Перед львівським судом присяглих відповідало 8 молодих (17—23 літ) селян з Чистилова (пов. Тернопіль). Їм закидав акт обвинувачення, що на весну вбили в Чистилові Андрія Юркова, якого уважали провокатором На лаві підсудних засіли: Василь Кисіль, Степан Грабар, Михайло Кисіль, Микола Будний, Микола Боднар, Павло Маленький, Михайло Старинський і Павло Баворовський (останній є римокатолик). Юрків стягнув був на себе ненависть села тим, що перед кількома роками виступав як головний обтяжуючий свідок у комуністичному процесі. Від того часу боявся пімсти й приставав лише з членами „Стшельца“; богато з них виступило тепер як свідки на розправі. Що Юркова загально в селі не любили за його авантурництво, свідчить також ухвала громадської ради, щоби його виселити з села. На підставі вердикту присяглих засудив трибунал Василя Кисіля й Ст. Грабара на кару по 6 літ тюрми, Мих. Кисіля на 5 літ, Будного, Боднара, Маленького й Старинського по 2 роки тюрми; Баворовського увільнили.

Підльвівські селяни перед судом. Дня 12. грудня відповідали перед львівським окружним судом селяни з Чижикова: Степан Білан, Андрій Дацко, Микола Дреліх Василь Івахів та Василь Лучинський. Їм закидали злочин публичного насильства, а саме, що стріляли до вікон С. Шпаковського й Пьотра Суха, вибили їм шиби та могли позбавити життя. Акт обвинувачення каже, що зробили це з пімсти, бо посуджували обох пошкодованих, що вони спровадили торік пацифікацію до села. Оборонець Др. Ладика виказав відповідними питаннями, що Шпаковський був давніше громадським писарем, але його усунули з цеї посади за надужиття. Найбільше причинився до розкриття надужить батько Білана, громадський радний у Чижикові.

По промові оборонця увільнив суд усіх обвинувачених від вини й кари.

Присуд над ватажками диверзійної банди. 11 ц. м. в окружному суді в Рівному відбулася розправа проти Калістрата Куца і Никодима Кропивницького з Володимирця, сарненського пов., обвинувачених в тому, що ще в 1919 р. стояли на чолі диверзійної банди, яка в нападах убила досить осіб. Куц і Кропивницький 12 літ укривались в большевії, а літом ц. р. повернулись до дому, гадаючи, що про їхнє минуле забули. Тимчасом їх пізнали і арештували. Суд засудив обох по 15 літ тяжкої вязниці.

Свято „Рідної Школи“ в Луцьку. 6 ц. м. з нагоди 50 літнього ювилею „Рідної Школи“ заходами Просвіти відбулася в Луцьку академія. На програму складалось: реферат п. В. Островського про історію „Рідної Школи“ й її значіння, драматичний етюд С. Черкасенка „Жах“ (підбір цеї пєси спеціяльно на це свято невдалий); продукції мужеського хору під орудою п. Олекси Проскурні та діточі деклямації. Деклямації виконано дуже добре.

Не дивлячись на несприятливу погоду саля Просвіти була переповнена по береги.

Заклик до українського Громадянства Бурштинщини й Болшівеччини. В часі,

коли в судовім рогатинськім повіті розвинулася оживлена рідношкільна діяльність, де майже кожна громада уладжує Свято „Рідної Школи“, то Бурштинщина й Болшівеччина спить сном блаженних, так якби там українського населення цілком не було. Соромом повинно покритися лице тамошньої укр. інтеліґенції і представників укр. товариств, що так байдужно ставляться до цьої важної народньої справи. Історія осудить їх, що тоді, коли другі змагалися до світла, до культури, то вони дрімали. Бо на те, щоби зорґанізувати рідношкільне свято і спопуляризувати клич „Рідної Школи“, не треба ні великого труду, ні великих заходів. Коли читальня не в силі уладити концерту, може дати аматорську виставу з рефератом про значіння „Рідної Школи“, а в крайнім випадку може бути Панахида в церкві за померших членів „Рідної Школи“, збірка на „Рідну Школу“ і рідношкільний реферат. Друкований реферат вислано до кожної громади в Рогатиншині. Думаємо що в зимових місяцях тамошнє громадянство сповнить ще свій національний обовязок супроти „Рідної Шко-

ОДИН ІЗ ЧЛЕНІВ „РІДНОЇ ШКОЛИ„

Шкільництво на Волині. З реферату виголошеного представником волинської кураторії на останньому засіданні волинської воєвідської Ради довідуємся, що число дітей шкільного віку на Волині виносить 310 тисяч, з них лише 213 тисяч учиться в школах, отже третина дітей лишається без науки. Відомости кураторії, на нашу думку, неповні й можна судити, що число дітей, які лишаються поза школою, значно більше. А в додаток, існуючі школи є лише з польською викладовою мовою або утраквістичні (на ділі одно й те саме!) і цілком не турбуються, щоби діти навчились читати й писати українською мовою. Лише **рідна українська мова** в школах з учителем-Українцем і належне число шкіл може спричинитись до зменшення анальфабетизму по наших селах.

При теперішній крізі особливо ні держава ні самоврядовання про збільшення числа шкіл за рідкими винятками не дбають, перекидаючи цей тягар (будову відповідних будинків для шкіл і їх утримання) на плечі громад, однак при повній залежности тих шкіл від шкільної влади. О. Ш.

Дещо про педаґоґів луцької т. зв. української ґімназії. Ані директор ґімназії п. Білецький, ні ніхто з професорів (за винятком здається одного п. Ф-ка) **не є членами Т-ва Просвіта,** у Луцьку і деяких інших українських орґанізацій, напр. „Сільський Господар“ і т. п. Мало того: останні заг. збори Просвіти виключили з членів Просвіти дир. ґімназії Б. Білецького за неплачення членських вкладок.

Увесь педаґоґічний персонал луцької укр. ґімназії не бере жадної участи в укр. громадському житті, ніби його це не торкалось. Натомість п. дир. Білецький бере участь у всяких хрунівських імпрезах, як зїзд ВУО, „могильного“ Т-ва, в „кавках“ у т. зв. „Рідній Хаті“ і взагалі вмішується у всяку угодову політику, надуживаючи своє становище. А педаґоґи луцької ґімназії не почуваються до обовязку брати активну участь в культурно-освітній праці Просвіти (напр. виголошувати якісь реферати то що), вони вимагають від громадянства лише жертв на ґімназію. Більшість національно-свідомого громадянства ці обовязки відносно ґімназії розуміє. Але директор і професори ґімназії невиконуючи своїх елементарних **громадянських обовязків,** підривають довірря громадянства до ґімназії в цілому.

Треба ще додати, що деякі професори ґімназії в Луцьку ставляться до своїх службових обовязків аж надто „по казьонному“, забуваючи, що вони є не лише учителі, але й громадяни та що ґімназія є **приватною** і українською. А вчителі польської мови політикують у розмовах з дітьми підчас лекцій, про „вспулжицє“ і т. п., закликають учнів ходити до „Рідної Хати“, а учителька — Полька каже дітям, що Певний є „найвєнкши дзялач українські“. Таке то завелось у луцькій укр. ґімназії.

Стоїмо на становищі, що ґімназія повинна бути **українською** без застережень. Бож коли мають з неї виходити моральні й національні каліки, то чи виправдується існування її тяжким накладом громадянських зусиль.

ПРОЇЗЖИЙ.

ПОГЛЯНЬТЕ

на адресу попередного числа!

Там виписана

чорнилом сума, яку маєте заплатити на вирівнання передплати по

конець грудня 1931 р.

разом з евентуальною залеглістю за попередні місяці.

ПРОСИМО ВИРІВНАТИ ЗАЛЕГЛІСТЬ,

бо будемо змушені здержати Вам висилку святочного числа.

„Конференції епископа Хомишина на тему українського питання в Польщі“. Під таким заголовком приносить „Вєк Новий“ (ч. 9155) телефонат з Варшави: „Довідуємося, що перед 10 днями побував у столиці в банкових справах станиславівський владика Хомишин в товаристві п. нотара Мельниковича зі Станиславова й п. ред Назарука зі Львова. Владика відбув мабуть з деякими членами уряду політичні конференції, на яких мали обговорювати українське питання в Польщі. Про вислід акції влад. Хомишина тяжко сказати щось позитивного, бо конференції були довірочні.“

Цікаво, чи ці конференції є реальним наслідком відомого пастирського листа, чи навпаки є вступом до другого листа. Чейже це незадовго виявиться!

Конскрипційні містерії на Володимирщині. Перед загальним переписом населення 9. XII. відбулася в повітовому соймику в Володимирі нарада списових комісарів. На тій нараді одна учителька місцевої народньої школи — Полька заявила, що всіх без винятку треба вписувати Поляками і „конец“. А коли хтось несміливо зауважив, що чейже величезна більшість населення тут Українці і їхня рідна мова є українська, то розлючена учителька з патосом заявила, що українська мова не є мовою, а жарґоном і тому на її думку такої мови вона вписувати не радить.

Старший комісар Лєндовіч як і один з його молодших списових комісарів рішуче заперечували ніби то двомовні аркуші на те, щоби їх виповнювати в українській мові, а лише, щоби в разі потреби незрозуміле питання в польській мові можна відчитати по українськи. А виповнювати — мовляв — належить тільки по польськи і так виповняли.

Гром. Дмитро Крих у Володимирі виповнив сам списовий аркуш по українськи. Комісар відібрав, але по якімсь часі післанець приніс виповнений аркуш на велике здивовання п. Криха й заявив, що комісар по українськи виповнених аркушів не приймає.

Кооперативна нарада в Володимирі. Дня 4. XII. ц. р. заходами сокальського ПСКооператив відбулася в Володимирі кооперативна конференція повітів володимирського й части ни горохівського. В анкеті взяло участь 59 представників від 19 кооператив району На запити учасників відповідали директор М. Мельник і начальник Філії ПСК. в Володимирі Ст. Черниш. В дискусії забирали голос люстратор Т. Чубатий, сільські кооператори Юрчук, Ю. Бунда, Антонюк, Селещук, Микитюк і інші. Після дискусії представники кооператив одноголосно приняли такі ухвали:

„Зібрані на анкеті у Володимирі 4, XII. 1931 представники к-в уважають, що існування філії ПСК. у Володимирі є конечне і в тій цілі зобовязуються:

а) в міру можности вплатити членські уділи;

б) закуповувати всі товарі виключно в складниці Союзу,

в) сплатити борг в Філії і зліквідувати борги в себе на місці“.

Учасники розїхались до дому з постановою перевести в життя приняті ухвали.

О. Ш.

Радянська Україна.

Хто є редактором українського часопису? Редактором червоної радіо-ґазети армії та фльоти України є звичайно „українець“... Левінштейн!

Кілька слів про „плянову соціялістичну промисловість“. В Одесі фабрика мясних консервів виконала свій „плян“ на 115% (отже на 15% більше, чим належалося); за те фабрика бляшанок виконала лише на 35% Наслідки ясні: бракує бляшанок й нема куди діти 80% заготовленого мяса.

У „деревляно-вугільному секторі“ — себто в постачанню палива фабрикам дня 16 грудня стверджено „прорив“ у 300 тисяч метрів. На віть лісові заготовки виконали лише на 47%!

Справа „хлібозаготівлі“ стоїть зле. Кавказ виконав лише 75%, а взагалі виконано 54% всього пляну. Заповідається на сьому грунті боротьба з нечисленними індивідуальними власниками.

Цукроварні стають. З 50 цукроварень київського цукротресту не працює 17. В 20 цукроварнях є часто простої (перерви), а то через брак буряків або вугля. **Селяни ховають хліб та буряки для себе.** Радянські часописи з кінця листопада нотують випадки, що селяни не віддали всего збіжа чи буряків, а залишують для себе. Борщагівський колгосп віддав з 1.024 сотнарів лише 206 стн. У богатьох колгоспах при копанні буряків лишали богато в землі, так що районні партійні комітети казали другий раз копати. Як карають большевики тих селян, часописи не пишуть.

У тих самих часописах можна вичитати, як нищиться й марнується забраний селянам хліб тому що нема де його зложити й нема таких, що на тім розуміються. Безгосподарність доходить до того, що бульбу в одному випадку зсипали до пивниці, де 20 літ був маґазин нафти. Вогка й непросушена городина залежується й гниє; декуди завважено „отверто шкідливе ставлення до сотень тон городини“. В одному з міських складів Київа так зогнила городина, що з 10 вагонів бульби вибрали лише один. На Сумщині гниє незібрана бараболя на полі; до збирання мобілізували большевики все населення Сум.

Мясна господарка. До Харкова зігнали на заріз на „бази мясокомбінату“ таку кількість худоби, що з браку приміщення мусить стояти на дворі на морозі. Згідно з правилами можна тримати худобу перед зарізом 3 до 4 дні; на ділі стоїть вона й 10 днів а не маючи догляду ні їжі тратить на вазі. На базі в Дарниці нема де примістити зігнаної худоби; богато штук падає без догляду. Нераз не розвантажують худоби з поїздів, бо нема де діти. Хоча „комбінат“ може за одну зміну зарізати лише 400—500 штук, мають у найблищих днях пригнати до Дарниці ще 20.000 штук худоби.

Поза межами України.

Фонд для підтримки „Української Господарської Академії“ в Подєбрадах. Тому що чехословацький уряд відмовився давати повне забезпечення „Укр. Господ. Академії“, яка існує вже десятий рік у Подєбрадах, оголосив ректорат Академії відозву до українського громадянства в Европі й за океаном, щоби зібрати 3000 осіб, котрі зобовязалибися складати щорічно по 10 долярів на потреби Академії.

Всячина.

Уліпшення кварцової лямпи. В товаристві лікарів у Відні показували недавно новий зразок кварцової лямпи. Винайшов її інж. Вацеле з Відня й назвав холодною квар. лямпою. Вона в нічому не уступає дотеперішним, лікує недуги так, як тамті, а має ту добру прикмету, що не нагрівається.

Заговорив після 15 літ німоти. Німець Шульце занімів на війні, як перебув добу присипаний землею, яку кинуло гарматнє стрільно. Так не говорив уже 15 літ. Недавно розгнівався дуже на синка за якийсь вчинок, а вислідом схвильовання було, що зачав говорити. Тепер говорить легко, як говорив перед війною. Шульца показували в лікарському товаристві у Дісельдорфі.

НАДІСЛАНЕ

(За цю рубрику редакція не відповідає).

Жертви на „Рідну Школу“ зложили: п. Антоневич Марцеля 15 зол.; Кооператива в Красичах 5 зол.; Василь Дрозд збірка на хрестинах в Тисові 3 зол.; Читальня Просвіти з Гороховець 4 зол.; Учениці VII б. укр. жін. ґімн. в Перемишлі з нагоди іменин проф. М. Сітницького 10 зол.; Читальня в Мацьковичах з вистави 17. зол.

Кіно „СВІТ“ — ул. Костюшка, Народ. Дім.
Від 25. XII. СПРАГНЕНА АМЕРИКА.

Др. РОМАН НЕСТОРОВИЧ
ординує у внутрішніх і жіночих недугах
в Перемишлі — вул. Францішканська 37 II.
(площа на Брамі).
КВАРЦЕВА ЛЯМПА. ХЕМІЧНІ АНАЛІЗИ
Просвітлювання Рентґеном.

Звичайні Загальні Збори Укр. Товариства наук. викл. ім. **Петра Могили** в Перемишлі відбудуться в четвер дня 31 грудня 1931 року в 6. год. вечером у домівці Міщанської каси при вул. Костюшка ч. 3 зі звичайним порядком нарад.

ВЕЛИКА НАГОРОДА

Щоби позискати нових клієнтів для нашого підприємства поміж читачами цего тижневика, наша фірма постановила роздати як нагороду ріжні товарі. Кождий читач може одержати **зовсім безплатно** (після наших умов) **премію** в формі камґарну на убрання, дамські костюми, жіноче білля і мужеське, постелеве, ватові ковдри, годинники, музичні інструменти, фотоґрафічні апарати, фільмові і інші **вартісні предмети**, коли надішле правильне розвязання отсеї задачі:

B-z p-a-y n-e-a k-ł-cz-

Чертки треба заповнити буквами, аби вийшла загально відома приповідка. Участь у конкурсі для одержання нагороди є **безплатна. Немає жадного ризика. Успіх запевнений.** Розвязання просимо прислати в листі, або на звичайній почтівці з поданням докладної адреси, на що ВП. дістане ближчі подробиці і несподіванку. Маємо богато листів з подякою.

Polska Samopomoc Włókiennicza Łódź V.
skrz. poczt. 7. Oddz. 114.

АДВОКАТ
Др. Микола Рибак
веде канцелярію в Перемишлі
ПРИ ПОБЕРЕЖІ ПІЛСУДСЬКОГО Ч. 1|1.
в льокалі канцелярії бл. п. Дра Т. Кормоша. Заступає в усіх справах цивільних і карних.

Фабричний склад свічок і воску
КУПФЕРБЕРҐ
Перемишль, ул. Казимира В. Ч. 2.
Поручає: церковні і столові свічки по фабричних цінах та приймає в заміну огарки.

ПОЗІР! ПОЗІР!
Великі, друковані на доброму папері
АФІШІ
на вистави, концерти, свята книжки, свята „Просвіти“, відчити й фестини доставляє **тільки за попереднім надісланням грошей** Кооператива „Вогні“, Львів, вул. Ґродзіцких 4.

Ціна одної штуки 25 ґр.				
„ за	10 шт.	2.20 зл.	з почтовою оплатою	2.50 зл
„ „	15 „	3.00 „	„ „	3.30 „
„ „	20 „	3.50 „	„ „	3.80 „

При замовленні більше від 20 шт. кожна штука поза першою двацяткою коштує тільки 10 ґрошів і пошту оплачує Видавництво.

Гроші висилати складанкою П. К. О. число 101.423.

Від кожного проданого афіша йде 1 ґрош на матірне Т-во „Просвіта“.

Уживайте
ЕЛЄҐАНТ,
бо це найліпша паста до обуви і своя
Львів, Кордецького 51.

Треба тямити, що
RATOPAX
є найуспішнішим середником до винищування щурів і мишей
Можна дістати в аптиках і дроґеріях.
Центральний склад на перемиський повіт:
ДРОҐЕРІЯ В. Ґ. МУШИНСЬКИЙ
Перемишль, ул. Францішканська 2.

Паперці — КАЛИНА — Тутки.
Одинока Українська
ФАБРИКА ПАПЕРЦІВ і ТУТОК
КАЛИНА
дає покупневі товар першої якости по конкуренційних цінах, а українському робітництву варстат праці і заробіток.
Тутки — КАЛИНА — Паперці.
Кооператива, „Будучність“ в Тернополі вул. Липова 2.

Порошок на біль голови для дорослих
„KOWALSKINA“
Усуває найсильнійші
БОЛІ ГОЛОВИ.
A.K.
FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI“ WARSZAWA.

Одинокий український ілюстрований
СПОРТОВИЙ ЧАСОПИС,
„СПОРТОВІ ВІСТИ“
ОРҐАН „УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО СОЮЗА“ У ЛЬВОВІ. Часопис присвячений усім галузям українського й чужого спорту — виходить, тепер двічі в місяць. —
Ціна числа 30 сотиків.
Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, ВУЛ. КЕНТШИНСЬКОГО 10 II. пов.

Чи знаєте,
що у Львові виходить щомісяця новий журналик для дітей
„ДЗВІНОЧОК“?
Прекрасно редаґований з багатьома малюнками на 16 сторін друку, а ціна поодинокого примірника 20 сотиків. (Оказове 30 сот. значками в листі).
Передплата на рік тільки 2 зол.
„Дзвіночок“ Львів, Боїмів, 4/I. (Новий Час)
Не зволікайте, а передплатіть зараз, бо хиба варто видати 2 зол. на прекрасну лектуру для дитини на цілий рік.
Про велику вартість „Дзвіночка“ висказалися всі укр. нац. часописи.
За один місяць прибуло понад
10.000 передплатників!!!

Чи Ви вже маєте
„Календар Для Всіх“?
на 1932. рік
(видання „Нового Часу“)
Це прекрасна книга, коштує тільки 2 золоті.
З пересилкою 2·55 зол.
КОЛИ НІ? То скоро замовте
в „НОВІМ ЧАСІ“ ЛЬВІВ, Боїмів 4/I
і висилайте належитість згори, бо за післяплатою дорожче коштує.
Купити можна також у всіх книгарнях краю
На зміст Календаря складаються: література, спомини, громадсько-політичні теми, практичні лікарські, правничі й ін. поради, незвичайно богатий інформаційний діл і всяка всячина, — богато цікавих ілюстрацій наших першорядних мистців, ну а окладинка — **прошу тільки поглянути!**

ЛЕЩАТА
та приладдя до них, санчата, діточі забавки й гри поручає фірма
ІВАН БОРИС Перемишль, Ринок 2.

Ширіть „Український Голос“

Тарифа оголошень: За текстом за I вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 3 шпальт анонсових) 0·50 зол., для дрібних промисловців Укр інстит. 0·30 зол. Дрібні оголош. по 0·25 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 2·— зол., для шукаючих праці подані безпосередньо до адміністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 1·—зл. (за 1 мм.), на першій сторінці 1·50 зл. (за 1 мм.)

За редакцію відповідає: Володимир Зиблікевич. З друкарні А. Блюя в Перемишлі.